



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm  
Tomvs ...**

**Łęczycki, Mikołaj**

**Antverpiae, 1650**

Institutum Societatis Iesu quoad substantialia, & quaedam non  
substantialia est S. Ignatio diuinitùs reuelatum, & ab eo propheticè  
prædictum multò ante, quàm Societatem Iesu Parisiis inchoasset, & ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

mentarios ante quadraginta annos intulerit, magnam rerum Societatis cognitionem, perfectamque Instituti nostri notitiam comparauit. Quam ob rem Summi Societatis nostræ viri, cum adhuc Romæ degeret, eum Calepinum Societatis appellabant, & ipse Petrus Rybadeneira S. Ignatij discipulus, eiusque vitæ scriptor eximus, per literas ex Hispania missas, ab eo multa, de S. P. N. Ignatij rebus acceperat, pro tertia editione vitæ illius. Quæ igitur à tanti nominis viro, omnibus Regni Ordinibus, in nostra Polona Republica carissimo in priuatam nostrorum utilitatem sunt conscripta, à me verò pro publico, nostram Societatem amantium solatio sunt edita, non dubio assensu, Lector Amice, accipies. Vale. Vlna, in Academico Collegio Societatis Iesu. Anno Domini 1644. die S. P. N. Ignatio Sacro.

LIBER PRIMVS.

De Præstantia Instituti Societatis Iesu.

CAPVT PRIMVM.

Institutum Societatis Iesu quoad substantialia, & quedam non substantialia est S. Ignatio diuinitus reuelatum, & ab eo propheticè prædictum multo antequam Societatem Iesu Parisiis inchoasset, & Romæ fundasset.



**I**N Instituto Societatis Iesu tria possunt considerari, & veluti in tres partes distribui. Primò, sunt quedam veluti essentialia, & substantiales partes Instituti. Secundò, sunt aliæ non essentialia, stabiles tamen, & omninò necessaria, & vbique obseruanda. Tertio, sunt aliæ veluti accidentales, quæ pro ratione locorum, temporum, nationum, variari ac mutari, & cum debita causa & dispensatione, etiam aliquando omitti, seu non seruari possunt. Conabor ergo in primis huius Opusculi capitibus ostendere, S. Ignatio & essentialia, & quedam non essentialia esse diuinitus reuelata propriè & Theologicè dictâ reuelatione Propheticâ & quidem reuelatione supremi ordinis & gradus, & ab eo multo ante inchoatam Parisiis, & fundatam Romæ Societatem prædicta.

inquit, qui omnium Sanctorum vitas, & ortus omnium Ordinum progressionemque legerat, sciscitatus est aliquando Ignatius quod eius esset, de Regulis illorum Patrum, Constitutionibusque iudicium, qui Authores ipsarum Religionum atque Parentes extiterunt: num scilicet qua literis mandassent, posterisque suis tradidissent, ea omnia per reuelationem accepissent: Cui Iacobus propius fidei esse respondit, grauisima & maxima quoque Instituti cuiusque quasi fundamenta, à Deo, qui omnium Religionum fons est, Patribus illis tradita fuisse diuinitus, reliqua, quæ minora sunt, & naturam ipsam Religionis propriè non attingunt, Deum prudentiæ illorum, qui leges considerant, iudiciorum, reliquisse. Sicut etiam fecisse videmus cum Pastoribus ac Principibus Ecclesie, in his quæ ad eius pertinent gubernationem. Tunc Ignatius, secum planè sentio. Hinc Pater Ribadeneira, hanc conclusionem meritò deducit. Ex quo, inquit, conuicere licet, quæ propria sunt & præcipua nostra Societatis firmamenta, ea Ignatium diuinitus accepisse. Cum vero de re aliqua leuori deliberabat, in qua diuinam lucem non haberet, à Patre Layne sciscitatum fuisse, ut videlicet illum consilium exquireret, & apud se statueret, verum posset pariter rem illam præscribere, absque Dei reuelatione, atque alias celesti lumine collustratus scripsisset. Hæc Ribadeneira, quibus prorùs similia scribit ea de re Orlandinus.

Secundò, non tantum essentialia Instituti, sed etiam alia quedam & quidem multa, & non adeo magni momenti (vix sunt, quod Societas non habeat chororum, nec vestes peculiare, & quod habeat peregrinationes, inter experimenta secundæ, & tertiæ probationis,) S. Ignatium diuinitus edoctum fuisse, ipsemet apertè dixit Anno 1555. 17. Febr. Patri Ludouico Consaluo de Camera, qui id adnotauit in Diario à se scripto, dictorum & factorum S. Ignatij. Erat hic Pater Ludouicus Consaluo tunc Minister Do-

1. Primò, quod essentialia sint ei à Deo reuelata, hoc ipse Sanctus P. Ignatius fassus est P. Iacobo Laynez teste Ribadeneira & Orlandino Audiamus Ribadeneiram à S. Ignatio in Societatem receptum ante eum annum, quo Societas confirmata est, scilicet ante 1540. & multorum S. Patris secretorum conscium (vix ipsemet testatur in epistola ad Fratres Societatis, præfixa vitæ S. Ignatij à se scriptæ Patrem Iacobum Laynè, Lancicij Opusc. Tom. 2.

mus Professæ Romanæ, missus Romam à Ioanne tertio Rege Lusitanæ (vt scribit Ribadeneira) vt omnia Ignatij dicta factaque curiosè obseruaret, & ad se diligenter perscriberet. Hic ergo Pater Ludouicus Consaluus, tunc Minister Domus professæ Romanæ, missus Romam à Ioanne tertio Rege Lusitanæ (vt scribit Ribadeneira lib. 4. Vitæ Ignat. a. 17.) vt omnia Ignatij dicta factaque curiosè obseruaret, & ad se diligenter perscriberet. Hic P. Ludouicus Consaluus, hac occasione cum cogeretur pene quotidie tanquam Minister Domus S. Patrem adire, confecit Diarium, in quo præcipua S. Patris Ignatij dictamina, quæ tunc ab eo audiebat, eiusque dicta & facta, partim Hispanicâ, partim Lusitanicâ linguâ annotauit.

4. Quod Diarium dum Pauli Quinti auctoritate fierent Processus pro Canonizatione S. Ignatij, vigore (vt vocant Romani Curiales) literarum Compulsorium, insertum est in Processum Madridensem, coram Commissariis Apostolicis, Bernardo de Sandoual & Roias, Sæcæ Romanæ Ecclesiæ Cardinale & Archiepiscopo Toletano, & Melchior de Soria Vera Episcopo Troiano. Hoc Diarium mihi postea accommodatum à Patre Claudio Aquauina Generali (tunc cum essem per sex annos adiutor P. Nicolai Orlandini in colligenda materia ex scriptis nostri Archiuij Romani, pro historia Societatis) verti Italicè, & penes me habeo, & confero tanquam pretiosum thesaurum.

In hoc Diario scribit Consaluus, & tria illa paulò ante commemorata, & alias multas res in Societate ordinatas, dixisse sibi P. Ignatium, se intellexisse Manresæ, in vna magna illustratione intellectus à Domino nostro manifestatas. Et quidem scripsit P. Consaluus, P. Ignatium hoc sibi dixisse vltimo loco, postquam rerum à se ordinarum, alias humanas causas & rationes attulisset. Manresæ autem S. P. Ignatius primo post conversionem suam ad Deum anno, vitam in summa austeritate egit, nusquam postea ibi mansit.

Et in Historia manu scripta à P. Hieronymo Natali, sunt hæc verba in Romano Archiuij, ei à S. Ignatio dicta: Cum de Institutione rogaretur, solebat causam referre, ad eximiam illustrationem, quam illi Deus gratificatus est Manresæ, qua illa omnia accepisset à Domino in spiritu quodam Architectonico. Quantus autem vir fuerit P. Natalis, hinc patet, quia à S. Ignatio reclusus in Societatem, eius intimus, & ægrotantis in tota Societate gubernanda Vicarius, & primus Constitutionum nostrarum promulgator ac interpres fuit, à S. Ignatio ad varias Societatis Prouincias missus: & post S. Ignatij mortem à successore eius P. Iacobo Layne, vt scribunt Orlandinus & Sachinus.

Porro vt fides adhibeatur testimonio huius P. Ludouici Consalui, sciendum est, eum tantæ auctoritatis & fidei fuisse apud S. Ignatium, vt cum ab eo Societas diu petisset, vt vitam suam

narraret alicui, pro solatio Filiorum suorum, & is diu reluctatus fuisset, tandem anno 1553-4. Augusti, Patri huic Consaluo ad se aduocato (postquam ab eo rationem conscientiæ accepisset) dixit se ad instantiam Societatis, ipsi vitam suam velle manifestare (vt postea per partes manifestauit) eo animo, vt quæ ab ipso audiuisset, scripto annotaret. Is verò (vt scribit Ribadeneira) eam accuratè diligenterque ex Ignatij ore excepit, & totidem sermo verbis expressit. Scripsit ergo P. Consaluus vitam S. Patris ab eo sibi manifestatâ, cuius exemplar tanquam singulare munus, paulò ante mortè, dono accepit à Reuerendo Patre Ludouico Maffello, tunc Assistenti Societ. pro Italia, mortuo an. 1606. Mensè Iulio.

Idem P. Ludouicus Consaluus, antequam Romam videret, fuit Confessarius Princeps Lusitanæ, teste Ribadeneira. Deinde mortuo S. Ignatio, fuit electus Assistent Societatis, sub Generalatu P. Laynez pro Prouincijs Lusitanæ, Brasiliæ, Æthiopiæ, & Indiæ Orientalis, vt scribit Sachinus. Mortuo vero P. Layne reuertens, sus est in Lusitaniam, vbi deinceps fuit Confessarius Sebastiani Regis Lusitanæ.

Huius illustrationis narratæ à S. Ignatio Patri Consaluo honorificam mentionem faciunt, & ad eam referunt, leges à S. Ignatio Societati relictas tanquam ab eo cognitæ Diuinitis, Ribadeneira & Orlandinus. Vt iam dicam.

Tertio, hoc ipsum (nimirum quod non tantum essentialia, sed quædam etiam alia, Deus S. Ignatio reuelauit ad Societatis institutum (speciantia) testatur P. Ribadeneira his verbis. Si sensum animi sui, eamque voluptatem atque adeo vilitatem, quam ex cantu magnam capiebat, sequi, indulgere genio voluisset (mirificè enim recreabatur eius mens musicâ, atque incitabatur in Deum) se chororum in Societate institutorum (me audiente) dicebat: sed illum se pratermississe, quod Deo Magistro atque authore didicisset, praeclarum quidem in choro canendi esse munus atque sanctissimū, sed minime ad illud nos à Deo esse vocatos. Aliâ nostri Instituti ratione: alia propria nostra Religionis esse munia: abstinentiæ autem à choro, non est quid essentialia in Societate. Proinde etiâ nõ essentialia, Deus S. Ignatio reuelauit.

Quarto, hoc ipsum indicat alio in loco Ribadeneira. Multa, inquit, instituebat, quorum consilia (quod occulta essent) aut ratione parum consentanea, nonnullis, aut admirabilia certè videbantur: sed tamen eorum exitus exquisitum spiritum, reconditamq; prudentiam declarabant Ignatij: qui ante languorem adhibuisset medicinam, cuique futura, tam solerter preuisa fuissent, & præcauta. Atque hæc quidem admirabilia atque diuina prudentia, qua omnibus in rebus videbatur Ignatius ex copioso illo ac celesti lumine deriuabatur: quo eius anima illustrata, non solum presentia cernere, sed etiam futura prospicere videbatur. Apparet enim illi Deum ab initio (scilicet Conversionis suæ) vniuersa Societatis progressum, cursumque diuinitus ostendisse: & quàm iuues & vberes fructus ex arbore, quam

pag. 10. H.

Orl. 1. 10. n. 65. 66.

Orl. 1. 12. n. 32. 34. Ecl. 33. n. 7. 45. 50. Ecl. 14. n. 17. Sac. 2. p. hist. 1. 2. n. 46. Ecl. 1. 4. p. 23. 196.

5.

quam ipse Ignatius plantabat, dante incrementum Domino, S. Ecclesia perceptura esset. Quod ex multis conicere licet.

8. Porro magnæ authoritatis debet esse apud omnes, testimonium P. Ribadeneyræ, quia bis diuersis temporibus iuridicè examinatus, iurando testatus est, in editâ à se vitâ Beati Ignatij, se nescire quod aliquid adfit, quod falsum sit, & id quod dicit se vidisse, vidit, & que audiuisse dicit, audiuit, & sic de aliis rebus, que in predictis vitis continentur.

Et quidem vita S. Ignatij, quam P. Ribadeneyra, iussu P. Borgiæ Generalis scripserat, primum edita est Neapoli in Octauo, Anno 1572. ex typographia Iosephi Cacchij, subseripta à Petro Dulina Vicario, & Ioanne Francisco Lombardo. Deinde altera copiosior multò, quam anno 1586. excusam Madriti, apud viduam Alphonsi Gometzij, Latine edidit iussu P. Claudij Aquauinæ Generalis, & prius Hispanicè. Tandem tertiam Hispanicè in folio edidit impressam Madriti per Ludouicum Sanches, tanquam Compendium duarum priorum, primum anno 1604. (postea anno 1609. cui adiecit Decretum de Beatificatione, & Missâ Beati Ignatij à Paulo V. concessam) cui Compendio rerum antea fuisse scriptarum, adiecit multa noua, præsertim miracula, & gratias gratis datas S. Ignatij recenset, que in prioribus vitis non commemorauerat, quia tunc nondum erant facti Processus pro Canonizatione S. Ignatij, ex quibus multa didicit, que antea non tam certò cognouerat. Confirmauit autem P. Ribadeneyra iuramento veritatem rerum à se in duabus prioribus vitis scriptarum, primò circa annum 1595. coram Camillo Patriarcha Alexandrino, tunc nuncio Apostolico in Hispania: secundâ vero vice, anno 1606. in Octobri, Octogenarius, coram supra nominatis Commissariis Apostolicis, Archiepiscopo Toletano, & Episcopo Troiano, & duarum priorum, & tertie veritatem iurando asseruit.

Hoc Compendium Italicè redditum à Salustio Gratiano Senese editum est venetijs Anno 1606 à Ioanne Baptista Cierro, & recusum Germanæ Anno 1618. à Iosepho Panone, & Latine redditum ex Hispanico, & in capita distributum à Gaspare Quartermontio cum Græca interpretatione è regione apposita, impressum Augustæ Vindelicorum, Anno 1616. postea positum 31. Iulij in posteriore editione vitarum Sanctarum, Laurentij Surij impressarum Colonia Anno 1618. sumptibus Ioannis Kreps & Hermann My Iij.

9. Quinò, hoc ipsum confirmatur alio dicto S. Patris Ignatij, & testimonio P. Consalui supra dicti, qui in fine vitæ sibi à S. Ignatio narratæ, scripsit, P. Ignatium sibi dixisse hæc, inter alia: se semper creuisse in deuotione, id est, in facilitate inueniendi Deum, & nunc plus quam vnquam in vita sua, Francij Opusc. Tom. 2.

quia qualibet vice, & hora, qua vellet inuenire Deum; illum inueniebat; & quòd habebat etiam tunc multas visiones, maxime illas de quibus supra dictum est, sicut videre Christum tanquam solem; & hoc illi accidebat sæpè ambulando, loquendo de rebus magni momenti, & hoc faciebat illum venire in confirmationem (scilicet Constitutionum quas tunc scribebat) quando faciebat Missam, habebat multoties, & quòd nunc potest affirmare facilius, quia quolibet die scribebat id, quòd transibat per animam suam, & hoc inueniebat nunc scriptum, & mihi ostendit vnum fasciculum satis grandem chartarum, quarum mihi legi aliquam partem, & maior pars, erant visiones, quas ipse videbat in confirmationem Constitutionum: videndo aliquando Deum Patrem, aliquando omnes tres Personas Trinitatis, aliquando Beatam Virginem, intercedentem, & confirmantem sæpè. Hæc ad verbum ex dicta vita scripta à P. Consaluo, quam penes me habeo, ex Romano Originali descriptam.

Idè hæc Historia cum alijs multis à me P. Claudio Aquauinæ Generali, Romæ dum essem, Anno 1600. propositis, & ab eodem P. Claudio Aquauina, cum omnibus Patribus Assistentibus, ad hoc specialiter vocatis, fuit accuratè examinata, & approbata vt vulgaretur & imprimeretur: prout fuit impressa primum Romæ Anno 1600. tempore Iubilei Clementis Octauij, deinde anno 1609. pag. 65. in libello imaginum eius vitam continente, cum hæc subscriptione: Societas Iesu Constitutiones, frequentibus Sanctissime Trinitatis apparitionibus, atque illustrationibus, Beatissima item Virgine sæpè visa, atque illas approbante conscribit. Quæ historia in alio libello imaginum vitæ S. Ignatij inciso & impresso Augustæ, Anno 1622. & à Collegio nostro Augustano, Serenissimo Principi Maximiliano Duci Bavariæ dicato impressa cum iisdem verbis fuit, & posita est pag. 76.

10. Sextò, hoc ipse S. P. Ignatius, etsi modestiæ causa parè, tamen manifestè in initio Constitutionum dicit: Summam sapientiam & bonitatem Dei Creatoris nostri ac Domini, hanc minimam Societatem inchoasse. Et in vltima, hoc est, decima parte Constitutionum, elarius hoc ipsum explicat, & omnia humana media excludens (inter quæ est naturalis prudentia, doctrina, experientia, lectio librorum spiritualium, consideratio aliorum Ordinum, & his similia) sic ait: Quia Societas medijs humanis instituta non est &c. sed per gratiam Omnipotentis Dei ac Domini nostri Iesu Christi, in eo solo spem constitui oportet, quod conseruaturus sit & promoturus hoc opus, quod ad obsequium & laudem suam, & auxilium animarum inchoare dignatus est.

11. Septimò, hoc ipsum S. P. Ignatius clarius fastus est, P. Euerardo Mercuriano, qui cum esset factus Præpositus Generalis Societatis, hoc ipsum in publica exhortatione, quam ad nostros Romæ habuit, dixit, & narrauit, præsentè & audiente P. Egidio Gonzalez, suo tunc Assistente pro

1. s. c. 2. pag.  
734. &  
735.

pro Hispania & Indiis Occidentalibus. Quod ita recenset P. Ludouicus de Palma Prouincialis Toletanus in prima parte Itineris spiritualis, Hispanicè edita & impressa. Compluti A. 1625. & Latine ad verbum sic habet. Dico, per medium istorum Exercitiorum locutus est Deus cum S. Ignatio, & labia sua ei aperuit, & illi detexit, quod tenebat absconditum in secretis sue sapientie (quod fuit idea & modellum istius Religionis) &c. Idque ita esse, scimus ex constanti traditione nostrorum primorum Patrum: & P. Aegidius Gonzalez, affirmat in quodam excellenti Directorio, quod scripsit super Exercitia: & ego ipse audiui illum dicentem, quod noster P. Euerardus quartus Generalis, dum ipse esset presens, dixerat in vna Exhortatione, se auduisse ex ore S. Ignatij, quod in Exercitio de duobus vexillis, ( quod fecit Manresa primò post suam conuersionem ad Deum anno) illi Deus detexerat hoc secretum, & posuerat ante oculos formam & modellum Societatis. Hæc ad Verbum Hispanicè P. Ludouicus de Palma in libro citato.

Post hæc à me scripta, incidi in aliud eiusdem P. Ludouici de Palma, bis Prouincialis Prouincie Toletanæ, multoties Rectoris Collegiorum, & Præpositi Domus Professæ, officij functi, tale testimonium. Ego Ludouicus de Palma annorum Quaginta vnus, Societatis vero sexaginta sex, testimonium do, multis me ab hinc annis audiuisse P. Gillium Gonzalez dixisse, se dum adstaret domestice concioni quam ad nostros habebat P. Euerardus Mercurianus, Societatis Iesu Præpositus Generalis, audiuisse inter alia ab eo, Deum, dum S. P. noster Ignatius de Loyola, in primis conuersionis sue rudimentis, spirituales Exercitationes Minorese conscriberet, ad Exercitium vexillorum illi reuelasse vniuersam Societatis Iesu fundandæ methodum, totum artificium, atque integram structuram, id S. Patrem Ignatium ipsi Euerardo fassum esse, id ab hoc audiuisse P. Gillium, id hunc referre solitum de hoc me presente pluries collocutum ad nostros. Cuius Reuelationis fama sic in hac Prouincia percerebuit, ut nihil vnquam dubitationis passa sit, aded semper insedit omnium animis &c. In quorum fidem ac testimonium certum hanc paginam manu nostra subscripsit ad. Madriti in Collegio Imperiali nostræ Societatis, die 5. Febr. Anno 1641.

Et P. Andreas de Cazotla, ætate prope Octogenarius, testatur, hoc ipsum sibi narrasse, scribentique dictasse P. Aegidium Gonzalez Prouincialem, vilitatoremque omnium Hispaniæ Prouinciarum, & P. Euerardi Quarti Generalis pro Hispaniis Assistentem, & hæc eadem ab ipso Sanctissimo P. nostro Ignatio, eiusque sociis audiuisse, nimirum, in meditatione de Regno Christi, Deum impressisse menti S. Ignatij ideam & finem Societatis in recessu Manresano. Ita testatus est 29. Ianuarij. Anno 1641. Hispali in Domo Probationis Societatis Iesu.

12. Porto tantæ autoritatis fuit in Societate P. Aegidius Gonzalez, ut dum iret ad tertiam Congregationem Generalem cum P. Martino Gut-

ierrez, & P. Ioanne Soario, essetque captus à Gallis, & coniectus in carcerem, & tunc fungeretur officio Prouincialis Castellæ, post electum Generalem P. Euerardum Mercurianum, electus fuerit à Societate vniuersa in illa Congregatione generali in Assistentem Hispaniæ & Indiarum Occidentalium, quamuis esset absens, utpote incarceratus in Gallia ab Hereticis, quod patet ex Actis manu scriptis tertie Congregationis, post Decretum 27.

13. Oñd, idem manifestè apparet, ex prædictione facta Antuerpiæ, multis annis ante iacta fundamenta Societatis à S. P. Ignatio, qui in mercatorum corona (ut scribit Orlandinus, & Ribadeneira.) Fertur præcipue in iuuenem in Merbimma Campi Petrum Quadratum nomine, obtutum fuisse, & seuocatum monuisse, grates ut ageret Deo, à quo electus esset, qui olim in sua Patria Societatis Iesu Collegium condere. Contigit hoc circa annum 1528.

14. Et quamuis Orlandinus hanc historiam referens, utatur verbo fertur, non dubitationis de veritate, sed modestiæ signum est has ob causas. Primò, quia Orlandinus statim subdit, hanc fuisse prædictionem Ignatij multis post annis comprobatam. Secundo, quia disertis verbis ex eo deducit, iam tunc habuisse Ignatium cognitum ex Diuina reuelatione Societatis Iesu Institutum. Sic, enim Orlandinus scribit ibidem. Ex ea verò, scilicet, prædictione, manifestum sit, iam tunc fuisse certum Ignatio, ut scilicet reuelatum Diuinus, fore, ut Religiosum cæterum ipse fundaret. Tertio, quia etiam prudenti ratione hoc ipsum confirmat his verbis: Et sanè tot annorum, tamq, græues studiorum labores, non videntur ei ætati, & verum Diuinarum gustat futuri fuisse tolerabiles, nisi Diuinus quispiam monitus (qui de exitu dubitare non sineret) prauisisset, quem tamen ille donorum huiusmodi sagacissimus occultator plausius explicare noluerit. Quarto, quia idem Orlandinus eodem l. nu. 74. ponderans non potuisse humano consilio socios nouem diuersarum nationum, nullâ coniunctione sanguinis aut amicitie necessitudine, aut vetere notitiâ iunctos, nec eodem tempore omnes Parisiis congregatos, nec eundem scopum studiorum ac propolium habentes, in eam inter se, & cum Ignatio Societatem coalescere, præsertim quod & Ignatius (ut verbis finiam Orlandini) homo erat adhuc is ignotus idemque suâ voluntate propter Christum factus egenus, nihil amplitudinis in hac vita, nihil splendoris affectans, sociorumq, non modo vita genere, verum etiam ipsa naturâ dissimilis. Declarabat quippe tum omnibus æterna illa Maestas, altissima sue fuisse dextera, non imbecillitatis humana, tanti operis motionem, cuius ne quam sibi partem humana arrogaret industria, Diuinâ profus comparatum est voluntate, ut Religiosis condende consilium, sicut in æterne delitebat mentis arcanis, ita nemini ex sociis præter Ignatium, cui, ut supra demonstrauimus (n. 66.) reuelatum Diuinitus, non obscuris constat iudiciis, venire in mentem.

tem. Ex his planè constat, rem hanc Orlandinum tanquam certissimam retulisse, nec enim ex incertâ narratione, & Diuinam reuelationem Ignatio factâ, & ex illa prædictionem Ignatii deriuatam, tanquam res manifestas deduxisset. Quod, quia simili loquendi modo, etiam Ecclesia per verbum fertur certissimas recenseret Historias, & sedes Apostolica in Pontificiis Bullis. Nam vt omittam alia, in Martyrologio Rom. 6. Decemb. sic legimus, de S. Nicolao, inter plura miraculorum insignia, illud memorabile fertur, quod Imperatorem Constantinum ab interitu quorundam se inuocantium, longè constitutus ad misericordiam per visum moniti deslexit & misit. Quâ tamen historiam nemo dubitavit sanæ mentis, tanquam certissimam, ex Martyrologio Romano in tota Ecclesia recitari, ideoque in Breuiario Romano & antiquo & recognito, lectione sexta, eadem Historia, sine verbo fertur, narratur his verbis: Oppressos aded subleuauit, vt etiam tres Tribunos per calumniam à Constantino Augusto condemnatos, qui se propter famam eius miraculorum, orationibus longissimè absentis commendauerant, adhuc viuens cum Imperatori minaciter eum terrens, apparuisset, liberauit.

Ego sanè sanctè affirmare possum, me inter Scripturas Archiuij Romani inuenisse, circa annum D. 1602. vel potius 1601. hanc historiam tanquam certissimam: & quidem tunc, dum iussa P. Claudij Præpositi N. Generalis, pro prima Historiæ Societatis parte, per sex annos colligerem materiam à P. Nicolao Orlandino, cui datus eram adiutor, Latine compositam, à summa fidei ac integritatis viro, & accurato, ac vt ita dicam, scrupuloso mininarum rerum nostratum historicarum indagatore, & examinatore, ne quid ex nostra officina dubium vel incertum prodiret. Ideoque multa præclara omisimus, etsi non putaremus falsa vel dubia, tantum quod non haberemus tam certos veritatis valde probabilis testes, omni exceptione maiores, sicut habuimus de rebus alijs, à nobis vulgatis. Quam etiam ob causam, & P. Ribadeneyra, multa in prima editione vitæ S. Ignatii omisissæ, se in editione secunda edidisse ait, in præfatione illius, quia, inquit, quæ dubia mihi ante erant, diligenti postea inquisitione inuestigata, certa esse comperi.

Et hanc ipsam ob causam alia quoque se adiecit scriptis in Editione tertia, quæ dum secundam vulgaturus erat, aded sibi certa & explorata non erant, vt in vulgus edenda sibi persuaderent, quæ postea Quæstionibus de eius in Diuos relatione publica habitis, grauib; & idoneis testibus fuerunt comprobata. Alioqui si timuisssemus, fore aliquem aded audacem, qui rem hanc aliquando reuocaturus esset in dubium, sine fertur, hæc verissima historia, & S. P. nostri Prophetica prædictio, ab Orlandino, etsi viro modestino, scripta fuisset.

Lancij Opusc. Tom. 2.

Cæterum hanc prædictionem Petro Quadrato in Belgio factam Antuerpiæ, iureiurando confirmant hi. P. Ildephonfus de Medranas, quia sæpè se tam cum alijs audiuisse ait in Opido Methymnæ de Campo, ab vxore dicti Petri Quadrati, nomine Donna Francisca Manson: & P. Ioannes Casarubeus, ætatis propè 87. annorum, 34. annis superioris officijs, & tribus, toti Prouinciæ Boeticæ Præfectus, aliisque muneribus cum laude obitis, iureiurando testatur, se hanc prædictionem Petro Quadrato à S. Ignatio dictam audiuisse in suo in Societatem ingressu, in qua anno 1643. 69. agebat annum, ac proinde id audiuit à Maioribus circa annum D. 1174. & ad hunc diem monstrantur Antuerpiæ aedes, in quibus hospitio exceptus est S. P. N. Ignatius à D. Cuelar Mercatore Hispano, cui tum cohabitabat Quadratus ille, adhuc adolescens, vt merito scripserit P. Ioannes Bollandus vir eruditissimus, solidum eum esse oportere, qui de re tam constanti famâ à Maioribus traditâ dubitet. Cum autem ex omnibus vitæ S. Ignatii Scriptoribus, & ex Orlandino multò post prædictionem Petro Quadrato factam, constet, Ignatium Societatis iecisse Parisijs initia anno 1534. & quidem non sub forma Religionis, quem adhuc multò post, scilicet anno 1539. post illam verò prædictionem, annis circiter vndecim fundare cepit (teste Orlandino) hinc quoque apparet, multò ante, S. Ignatio Societatis Institutum reuelatum fuisse Diuinitus.

Nond, idem confirmatur testimonio S. Francischi Xauerij, qui scribens Societati Romam, in fine sic scribit: Ex multis & magnis huius vitæ fructibus, quos adhuc Dei beneficio capi, & quotidie capio, illum enim uero duco maximum, quod nostra Societatis Institutum, Pontificis Maximi auctoritate comprobaturum confirmatumq; cognoui. Immortales Deo gratias & habeo & ago, qui quam vitæ rationem seruo suo, Parenti nostro Ignatio clam ipse præscripserat, eam aliquando per suum vicarium, palam stabiliri voluit, ad memoriam Posteritatis sempiternam.

Decimo, potest hoc ipsum confirmari reuelatione Diuinitus factâ cuidam S. Virgini Mediolanensi, probati à Nostris Spiritus, quæ Diuinitus didicerat S. Ignatio reuelatum fuisse Societatis Institutum, quoad ea quæ in illo statuit, in celebri illo raptu octo dierum, quæ Manressæ habuit, descripto à Ribadeneyra, Maffeo, & iterum à Ribadeneyra commemorato l. 5. c. 13. & ab Orlandino l. 1. n. 28.

Porrò hanc reuelationem habuisse illam virginem, narrauit mihi Romæ P. Ludonicus Malonius, qui recenter Mediolano (vbi dictam Virginem tunc viuentem nouerat) ad regendum Romanum Collegium venerat, vnde postea à P. Claudio missus erat, vt Prouinciæ Neapolitanam gubernaret, & deinde vt esset visitator Sardinæ, qua visitatâ, Domum Professam Romanam gubernauit, & tandem Panormitanam,

Interr. A.  
pol. p. 165.  
& seqq.

cui cum præflet, sanctè obiit instar Martyris, vir magni spiritus, prudentiæ, experientiæ & doctrinæ. Quod ipsum Anno 1641. 14. Ianuarij Bilbili de Reuelatione hæc S. Ignatio facta in illo octo dierum raptu Diuino, quem Minoreffæ in exordio suæ conuersionis passus est, testatur Octogenarius P. Petrus Continerer Rectoris & Prouincialis muneribus perfunctus, familiaris P. Hieronymi Domenechi à S. Ignatio in Societatem recepti, asserens se id Historiâ, & Patrum traditione accepisse, à primo suo in Societatem ingressu.

Hoc ipsum iureiurando confirmant P. Vincentius Maria Bargellinus, & P. Ioannes Baptista Furnius sapius Rector, & P. Ioannes de Sæctio Annez, & P. Gudiñaluu de Peralta Prouincialis Boeticæ, & P. Franciscus de Robledillo variorum Collegiorum Rector, & Nouitiatus Matritensis secundum Magister, ac Domus Toletanæ olim Præpositus, fidem iuram fecit, se anno 1609. in solennitate Beatificationis B. P. Ignatij, audiuisse concionantem Illustrissimum DD. Franciscum Martinez Cenizeros, qui ptius in Complutensi Academia Primarius fuerat Theologiæ Professor, tunc, Episcopus Carthaginensis) eumque in concione dixisse, non tanquam rem nouam, sed quam quia nullus ex nostris ignorabat, Deum ad octiduanam illam extasim, quam Minoreffæ S. P. Ignatius passus est, reuelasset illi totam Societatis fabricam, totam Religionis fundandæ structuram.

Idem testatur P. Franciscus Aguado, secundum Prouincialis Toletanus, alius superioritatibus primariis perfunctus, annorum 69. Societatis verò 52. se accepisse à Maioribus tanquam certissimum, & omnibus nostris perspectum. Simili modo id ipsum testificatus P. Gudiñaluu de Peralta Prouincialis Boeticæ, & P. Petrus Ferdinandus de Mudaira, annorum 80. Societatis 56. & 12. alij non æque antiqui iureiurando confirmant, id se audiuisse ab antiquioribus Patribus, viri grauiissimi & Prouincialium ac Rectorum muneribus non semel cum laude perfuncti, vt non possit esse certior fides humana de rebus antiquis. Atque ita conformis est hæc Relatio iis quæ supra retuli, n. 2. dicta esse P. Conualuo à S. Ignatio, de quadam magna illustratione mentis, quam Manressæ habuit de rebus particularibus Societatis etiam non essentialibus.

18. Undecimò, hoc ipsum modestè quidem sed clarè dicitur in Præfatione Constitutionibus præfixa, prima vice iussu Congregationis primæ Generalis impressis Romæ in ædibus Societatis Iesu Anno 1559. In hac Præfatione pag. 2. dicitur, ab Ignatio sanctæ memoriæ, concriptas esse Constitutiones, cumque per multos annos in hanc vnam curam potissimum incubuisse, & multis laboribus feruentissimis precibus, assiduis Missarum sa-

crificiis, Spiritus S. vultionem à Domino Deo efflagitasse, vt illo Inspiratore & Duce, id quod humano consilio non poterat, Diuino munere consequeretur.

Porrò prædicta Præfatio, in secunda editione Constitutionem, recognitarum & editarum, initio Generalarus P. Claudij, autoritate Congregationis quartæ, Generalis sublata est inquit Sachinus ne quid Constitutioni adderetur, quod non edidisset Ignatius. Quod autem P. Ioannes Poulancus, illius Præfationis Author, & S. Ignatij per nouem circiter annos secretarius, per vultionem S. Spiritus, Dei reuelationem intellexit, hinc non temerè colligo, quia in Præfatione Spiritualibus Exercitiis S. Patris præfixa, & ab eodem composita, simili loquendi modo, ait, ab eo Exercitia fuisse composita, edocto ab vultione S. Spiritus. Quam suam phrasim, modestè tunc positam (quia adhuc vivebat ipse S. Ignatius) eo mortuo clarè explicuit, in epistola quadam Hispanica (cuius exemplar habeo) scriptâ sub Generalatu P. Laynez ad quendam Magnatè Illustrissimum An. 1564. 8. Dec. in qua dilectis verbis ait, Ignatiū post quatuor primos menses à sua conuersione, maximâ luce ac cognitione occultissimorum mysteriorum Diuinorum, Diuinitus illustratum, capisse inuare alios Exercitiis Spiritualibus, quæ illum sine Magistro Deus ipse docuerat. Pari ergo modo ac sensu, etiam Constitutiones à S. Ignatio factas intellexit, sine humano Magisterio esse ei Diuinitus traditas.

Atque ita iurati Patres in Societate antiquissimi, testificati sunt, se à S. P. N. Ignatij Discipulis & ei coæuis audiuisse, & ab ipso primo suo in Societatem ingressu, constanti fama, quod Deus S. P. Ignatio Societatis ab illo fundandæ Institutum reuelauerit. Sic P. Ildephonsus de Medrano iuratus affirmavit, Societatem ingressus anno 1579. se 62. annorum decursu, ab omnibus Patribus, semper audiuisse, & per traditionem didicisse, sanctissimum Parentem nostrum de Loyola Ignatum, Institutum, Constitutiones & Regulas, quas nobis obseruandas tradidit, per reuelationem supernaturalem à Deo Opt. Max. accepisse, id audiuisse se, ait à P. Gonzalo, Gonzales plus quàm Octogenario tunc temporis, quando eum anno 1579. Salmantica ad Societatem quasi manu duxit. Idem se semper audiuisse testatus est, à S. illo Patre in publicis Exhortationibus P. Balthasare Alvarez suo Magistro, in tertio Probationis anno, Societatis Institutum à calo per reuelationem P. N. Ignatio traditum, & Exercitia spiritualia, & orationis mentalis methodum, in eisdem comprehensam, à Deo per reuelationem Diuinam eundem accepisse, idemque sapius audiuisse à venerabili P. Ludouico Della Puente, & dum per annos 14. in Collegio Mexicano, apud nouum orbem occidentum degeret, id ipsum sapius audiuisse à Patribus antiquioribus Societatis; quorum vnus erat P. Doctor Petrus Sanctius, Prouincialis noua Hispanie, apud Indos, qui ingressus in Societatem Compluti in Hispania, eius vniuersitatis Rector, eo tempore, quo

quo Beatissimus Pater noster Ignatius inter mortales vitam ageret audiuisset à P. Araoz. (S. Ignatij Discipulo) qui primus Complutum ex Societate adierat (à S. Ignatio Roma missus) Institutum Societatis à P. N. Sanctissimo. per reuelationem acceptum. Ibidem alios antiquissimos nominat, à quibus idem audiuit.

Quod ipsum A. R. P. N. Præpositus Generalis Mutius Vitellescus, testis omni exceptione maior, iureiurando interposito, & alij antiquissimi & grauissimi Patres Societatis, modo similibi asseruerunt, vti P. Aluarez Arias Hispaniarum Altiliens, Ioannes Chamerota annum a gens Octogesium secundum, qui id, anno citate 1572. à Maioribus nostri Ordinis accepit, & P. Constantinus Bononus qui similiter iuratos, asserit hoc se audiuisset à quinque Patribus, S. Ignatio familiaribus, & ab eo ac sub eo in Societatem receptis, nimirum P. Emanuele Sa, P. Ioanne Baptista Velato (vno è primis Societatis Profellis, à S. Ignatio ad professionem admisso) à P. Iacobo Crucio, P. Laurentio Magio, P. Achille Galiardo, P. Lelio Bisciola, aliisque antiquissimis.

20. Duodecimò, hoc ipsum aliis in locis asserit de S. P. Ignatio Nicolaus Orlandinus in prima par. Hist. Soc. Nam l. 2. n. 116. describens modum, quo primùm S. Pater Societatis Constitutiones cepit scribere, hæc scribit.

Mimè nescius quanta sibi res esset imposta, nihil sua prudentia iudicio, (quibus tamen ipsis valebat plurimum) sidendum ratus, Deum sibi consulendum inprimis frequenti prece. quotidiano sacrificio putauit. Quo tempore mens eius à Deo mirum in modum illustrata, suauitate quadam Spiritus tota vndique perfundebar. hauriens à Patre luminum. que mox sue disciplinae alumnis consignaret. & veluti dictata quadam, de rebus singulis, quibus hæc continentur Instituta excipiens, vt mirum videri non debeat, si cuius in animo speciem vniuersi operis, Diuini Architectus effinxerat, is tam excellens Religionis Institutum formamq. describeret, vt affirmari verè possit non suum illud inuentum esse, sed eius, qui sibi in mente commonstrasset exemplum. Tam à igitur Dei luce perfusus, dum accuratè omnia, solertèque circumspicit, & mysticum Ecclesie corpus, membraq. singula contempletur, dum præsentem Ecclesie statum, & illorum temporum calamitatem secum ipse perpendit, dum ei Religiosorum Ordinum Instituta, que tum erant in orbe Christiano & munerum varietates, vnde is maximè subleuaretur, attendit, neque tamen omittit, quantum & in mentis, corporisq. Exercitationibus, & in victus cultusque ratione, natura vires ferant, expendere: dum hac inquam vniuersa, singillatim animo rationeq. perlustrat. sentit se singulari quadam arte, vt ex celesti illa disciplina perceperat, omnem suorum Institutorum formam, in certa quadam capita, Constitutioneq. digestam, summatim fuisse complexum: quibus non modo regere ac tueri se ipsa, verum etiam progredi, atque augeri, deinceps Societas adulta & corroborata iam posset, vt intelligat

posteritas vniuersa. quanti tandem sine ea Institutorum monumenta pendenda. que Bille Pater, non tam aramento, quam lacrymis, nec tam humano studio, quam accuratè prece, nec tam Magistræ prudentiæ, quam Deo pene dictante consumpsit, vt infra plenius ostendatur.

Decimotertio, hoc probat alia prædictio S. P. N. Ignatij facta Barcinone dum literis daret operam Anno 1524. (hoc est tertio anno à sua conuersione, decem annis ante inchoatam Parisiis, & 16. vel 17. annis ante fundatam Romæ Societatem.) Nam cum D. Rhodius celeberrimus Iurisconsultus, Patria Gironensis, ex Principatu Catalaunie, tunc adolescens, S. Ignatij familiaris, illius virtutum exemplo, atque adhortationibus, ita ad virtutem exarsisset animo, vt eum sequi, eiusque locum fieri, ac virtutes imitari vehementissimè cuperet. idque aperuisset Ignatio, Respondit Ignatius: Tu non me sequeris sed Filius olim tuus Religiosa familia, quam ego Diuinè fauente gratià conditurus sum, nomen dabit. Hoc vaticinium impleuit Michaël Rhodius, filius huius Iurisconsulti, multis post annis ab eo genitus qui Societatem ingressus est, in eaque diutissimè vixit, ac senex admodum obiit, vir religionis eximia, animarum zelo, & vitæ austeritate nobilis, & magnarum virtutum fama. Et hoc ipsum narrauit sapiens P. Francisco de Caspes (mihî Romæ benè noto, dum à Prouincia Aragoniæ, in qua officia Rectoris & Præpositi obiit, Procurator missus esset) & ipse P. Franciscus de Caspes, Septuagenarius, hoc se audiuisset à Filio illius Iurisconsulti, iureiurando asseruit, in testimonio, quod in Romano nostro Archiuo asseruatur.

Decimoquarto, Anno 1535. cum S. Ignatius è ciuitate Valentie in Regium vallis Christi Carthusianorum Conuentum accessisset, Romam profecturus ad condendam Societatem, inuisit in eo Monasterio suum dilectissimum Præceptorem P. Don Ioannem de Castro, cuius bonis artibus & literis, Parisiis erat imbutus, & cum ei suum aperuisset animum de fundanda Societate Iesu, antea conceptum, eiusque ad Deum precibus commendasset, felicem tantæ rei exitum; Don Ioannes de Castro, post fusas ad Deum preces, sequenti die sic est Ignatium allocutus: Ita ô Ignati tua de fundanda Societate ardent vota, vt si lubet Carthusiam deserami Nouitius sum, nondum votis adstrictus, meam operam, vires, consilium, in te vnum transferam, dummodo tanta molu negotium, felicem exitum consequatur. Ad qua Ignatius. Ne quaquam R. Pater, sita in capris, tuis precibus me Deo commenda.

Se hanc historiam vidisse scriptam in literis huius Don Ioannis de Castro, Carthusiani ostentis sibi à P. Dom Michael Monllor suo Magistro, annu agente nonagesimum, iureiurando testatus est, coram publico Notario, R. P. Don. Andreas Soler Religiosus antiquior, Conuentus supra dicti Vallis Christi.

Eandem Historiam se audiuisset à Venerando



do Patre Dor, Matthia Ferrez viro sancto, & tanquam sancto post mortem in imagine iussu Episcopi Segobienensis depicta honorato, & à B. Ludouico Bertrando, & B. Nicolao Factore, pro sancto habitos, iuratus testatus est, R. P. Don: Antonius Martinus, dicti Vallis Christi Conuentus Vicarius, eandemque historiam se audiuisset dixit, à P. Don. Onuphrio Ripoll, Religioso 50. annorum Professo, & Priore vallis Christi Conuentus, viro spectatae virtutis. Qui dixerunt se accepisse sapissimè à pluribus antiquissimis Patribus, & præcipuè à P. Don. Ioanne Bellot Priore eo tempore, quo S. Ignatius Carthusiam Vallis Christi appulit, & ab aliis Patribus, quos in suo testimonio iurato nominat, & addit, hanc esse communem traditionem inter Patres Regij Vallis Christi Conuentus, & dicit se audiuisset & legisset hanc veritatem in manuscriptis reconditis in Archiuio dictæ Carthusiæ.

Hoc ipsum tertius Carthusianus P. Don. Nicolaus Bonet, iuramento comprobat se audisse ab iisdem Patribus antiquissimis Carthusianis. P. D. Michaeli Monllor, & à P. D. Ioanne Bellot, & ab aliis.

Id, hi RR. Patres Carthusiani iurati testati sunt Anno 1641. 8. Ianuarij.

Sed P. Franciscus de Caspes in testimonio suo supra posito §. 13. affirmat, quæcunque scripsere Patres Carthusiani Monasterij Vallis Christi sua in testificatione, sibi ante hos quindecim annos nota fuisse.

Quocirca certissimum est, reuelatum esse S. Ignatio Societatis ab eo fundandæ Institutum, multò ante eam inchoatam, hoc est, dum Manressæ, seu Minorissæ (idem enim significant hæc vocabula) primo à sua Conuersione anno versaretur.

#### CAPVT SECVNDVM.

*Idem confirmatur auctoritate Summorum Pontificum.*

21. **M**erito P. Franciscus Suarez hoc ipsum quod supra dictum est de Instituto Societatis sentiens, sed nimis modeste, & non tam aperte idem asserens, t. 4. de Relig. tr. 10. l. 1. c. 4. ad hoc ipsum confirmandum citat Bullas Summorum Pontificum, quæ tamen à me diligentius & firmitus expenduntur. Quod eò securius faciam, quia P. Hieronymus Natalis S. P. N. Ignatij intimus sup. n. 4. commendatus, in prima ad socios Complutenses exhortatione, (quam legi, & descriptam habeo) dum esset Commissarius Societatis Roma missus in Hispaniam, dixit manifestè: Reuelatas esse res Societatis immediatè à Deo P. Ignatio, idque dicere Ecclesiam in Bullis Confirmationis Societatis, idque constare ex alijs actibus & testimonij legitimum. Ita ille pag. 3.

Primò, enim Paulus III. in prima Bulla Confirmationis Instituti, anno 1540. ait. Primos decem Patres Societatis (in Bulla nominatos) Spiritu sancto, ut piè creditur, afflatus, Societatem instituisse. Hunc autem loquendi modum, Dei reuelationem significare, paulò post ostendam.

Idem Paulus III. post tres annos in secunda Bulla, qua secundò confirmauit Societatem, sine restrictione numeri Professorum ad Societatem admittendorum (quos ad numerum sexagesimum in prima Bulla redegerat) hæc ipsa verba repetit. Quæ verba hoc ipsum indicare (quod assumpti probandum) infra nisi fallor clarè apparebit.

Secundò, Iulius III. in altera Bulla, quâ Societatem cum amplioribus Priuilegijs confirmauit, decimo anno à Societate instituta, Anno 1550. clarius hoc ipsum asseruit, institutam nimirum Societatem esse, Spiritu S. afflante: omisitque particulam illam (ut piè creditur) à Paulo III. vsurpatam: Non casu, inquit Soarez loco cit. n. 4. sed quod dubitationem vel formidinem inducat, consultò ablata fuit. Nam diuturna experientia, & vberes fructus, simul cum approbatione Prædecessoris sui, omnem formidandi rationem, si qua erat, auferre poterant. Qui loquendi modus Dei reuelationem denotat. Sic enim S. Chrysostomus sacre Scripturæ libros, ait esse scriptos à Moyse afflato Spiritu S.

Tertiò, Gregorius XIII. in Bulla. Quanto fructuosius, clarius adhuc hoc ipsum indicat, ait enim: Ad quem finem Spiritus S. bonæ memoriæ Ignatij Loyolæ ipsius Societatis Institutorem, eiusque Socios excitauit, media etiam præclara, maximeque opportuna, huius Sedis ministerio eis tribuit, atque confirmauit. Atqui inter media Societatis non tantum Essentialia, sed etiam aliqua accidentalia continentur, ergo iudicio Vicarij Christi, etiam per Spiritum S. sunt S. Ignatio inspirata, & per S. Ignatium Sociis reliquis.

Quarò, idem Gregorius XIII. in eadem Bulla paulò post ait. Societatis Corpus in sua membra ordinem, & gradus, Diuino instinctu disposuisse Ignatij. Et statim immediatè recensens, quæ Diuino instinctu disposuit Ignatius in Societate, enumerat, post biennium Noniciatus absolutum, tria vota substantialia, simplicia tamen, per quæ omnia, in Corpus Societatis cooprantur, & quantum ex parte ipsarum, perpetuò obligati manent, & (quemadmodum infra additur) sunt verò Religiosi & propriè, etsi non fiant Professores. Et si iniussi discedant, Apostasie notam, & pœnas, ut Professores incurrunt, rationabili tamen ex causa, iuxta Constitutiones à Præposito Generali possint dimitti, & votis huiusmodi liberari. Item quod bonorum suorum ius atque Dominium pro Superiorum arbitratu ad tempus retinere valeant, ut in pios vsus distribuant, nullâ retanquam propriâ, & sine Superioris facultatè vtendo. Et quod peractis probationibus